

Prezidentin qətiyyəti, ədalətin bərpası

Təxminən 1 il 9 ay bundan öncə Azərbaycanın Tehrandakı səfirliyinə edilən terror hücumu ölkəmizdə ciddi narahatlıq doğurdu. Hadisə zamanı səfirliyimizin Mühafizə xidmətinin rəisi Orxan Əsgərov şəhid oldu, iki nəfər ağır yaralandı. Mühafizə xidmətinin digər əməkdaşı Vasif Tağıyev fədakarlıq göstərərək terrorçunu tərksilah edə bildi.

Azərbaycanın Tehrandakı səfirliyinə qarşı edilən bu terror aktı iki dövlət arasındakı münasibətlərin daha da kəskinləşməsinə səbəb olmuşdu. Çünki törədilmiş terror aktı təkcə cinayət hadisəsi deyildi. Bu həm də Azərbaycan dövlətinin suverenliyinə, diplomatik toxunulmazlığına və vətəndaşlarının təhlükəsizliyinə qarşı yönəlmiş bir təcavüz idi.

Hadisənin baş verdiyi andan etibarən Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev məsələyə ən yüksək səviyyədə reaksiya verdi. Dövlət başçısı səfirliyin fəaliyyətinin dayandırılması və diplomatlarımızın geri çağırılması ilə bağlı tapşırıq verdi. Səfirliyimizin təhlivə edilmiş əməkdaşları və onların ailə üzvləri qısa müddətdə Bakıya gətirildilər. Şəhid Orxan Əsgərov yanvarın 30-da İkinci Şəhidlər xiyabanında dəfn edildi. Prezident İlham Əliyevin sərəncamı ilə terror aktının qarşısının alınması zamanı həyat və sağlamlıq üçün real təhlükə şəraitində xidməti borcunu yerinə yetirərkən mərd və qətiyyətli hərəkətlərinə görə Vasif Tağıyev 1-ci dərəcəli "Rəşadət" ordeni ilə təltif olundu. Orxan Əsgərov (ölümündən sonra) və Mahir İmanov isə "Vətən uğrunda" medalına layiq görüldülər.

Dövlət başçısı həm öz şəxsi sosial şəbəkə hesablarında, həm də rəsmi bəyanatlarda bu vəhşi terror aktını qətiyyətlə pislədi: "Tehrandakı səfirliyimizə qarşı törədilmiş terror aktını şiddətlə qınayıram. Səfirliyin və səfirlik əməkdaşlarının mühafizəsini təmin edərkən həlak olan baş leytenant Orxan Rizvan oğlu Əsgərovun ailəsinə və yaxınlarına dərin hüznə başsağlığı verirəm".

Bu, dövlət başçısının, eləcə də xalqımızın terrora qarşı barışmaz mövqeyinin ifadəsi, hüququn, ədalətin və diplomatik toxunulmazlığın birmənalı şəkildə qorunacağına dair qətiyyətin təcəssümü idi.

Ötən ayın əvvəllərində ADA Universitetində "Yeni dünya nizamına doğru" mövzusunda keçirilən beynəlxalq forumda Prezident İlham Əliyev bu hadisə

ilə bağlı demişdir ki, iki ölkə arasında əlaqələrin tam normallaşdırılması üçün bu terror hadisəsini törədən və arxasında dayanan hər kəs mühakimə edilməli və cəzalandırılmalıdır: "Təkcə bu terror hadisəsini törədən şəxs deyil, onun arxasında dayananlar, onu Azərbaycan səfirliyinə göndərənlər də məsuliyyətə cəlb olunacaq. Bununla yanaşı, yeni administrasiya ilə bizim işgüzar əlaqələrimiz var, onlardan gözləntimiz bu məsələni həll etməkdir. Biz orada siyasi sistemin mü-rəkkəbliyini, icra hakimiyyətinin möhdud imkanlarını anlarıq. Biz bunları bilirik, ancaq iki ölkə arasında əlaqələrin tam normallaşdırılması üçün bu terror hadisəsini törədən, onu təşkil edən və bu hadisənin arxasında dayanan hər kəs mühakimə edilməli və cəzalandırılmalıdır".

Prezident İlham Əliyev bu forumda da beynəlxalq ictimaiyyətə, eləcə də İran tərəfinə Azərbaycanın prinsipial mövqeyini açıq və birmənalı şəkildə çatdırdı. Bu həm də Azərbaycan vətəndaşının təhlükəsizliyinin hər şeydən üstün olmasının mesajı idi.

Bu terror hadisəsinin hüquqi müstəvidə öz qiymətini alması Azərbaycan-İran münasibətləri baxımından da mühüm əhəmiyyət kəsb edir. Məlum olduğu kimi, İran İslam Respublikasının Prezidenti Məsud Pezeşkianın ölkəmizə rəsmi səfərindən sonra Bakı ilə Tehran arasında münasibətlərdə pozitiv dinamika müşahidə olunur. Azərbaycanın işğaldan azad edilmiş ərazilərində İrandan cəlb olunan heyətin iştirakı ilə keçirilən "Araz-2025" birgə təlimi də bu dinamikanın göstəricisidir. Digər tərəfdən Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin haqlı tələbinə əsasən, Azərbaycanın Tehrandakı səfirliyinə hücum etmiş terrorçunun İran İslam Respublikasının qanunları ilə cəzalandırılması, əlbəttə, iki dövlət arasındakı münasibətlərin daha da inkişafı baxımından olduqca vacibdir.

Azərbaycan və İran xalqı yaxın günlərdə bu vacibliyin reallığının bir daha şahidi oldu. Azərbaycan XİN-in mətbuat katibi Ayxan Hacızadənin kütləvi informasiya vasitələrində Azərbaycan Respublikasının İran İslam Respublikasındakı səfirliyinə hücum etmiş terrorçuya qarşı edam hökmünün icrası ilə bağlı şərhində deyilir: "2023-cü il yanvarın 27-də Azərbaycan Respublikasının İran İslam Respublikasındakı səfirliyinə qarşı terror hücumu həyata keçirmiş, səfirliyin bir əməkdaşını qətlə yetirmiş, iki əməkdaşını isə yaralamış Yasin Hüseynzadəyə qarşı 2024-cü il yanvarın 28-də çıxarılmış ölüm hökmü 2025-ci il mayın 21-i səhər saat 5-də icra olunub.

Edamın icra olunması prosesini səfirliyimizin iki nəfər əməkdaşı və məhkəmə prosesində Azərbaycan tərəfindən təyin edilmiş vəkil müşahidə edib.

Sözügedən terror aktını həyata keçirmiş şəxsin ən ağır şəkildə cəzalandırılması Azərbaycanın İran tərəfindən əsas gözləntiləri sırasında idi.

Diplomatik əlaqələr haqqında Vyanə Konvensiyasına uyğun olaraq, diplomatik missiyalarımızın təhlükəsizliyinin təmin olunması və bu qəbildən əməllərin qarşısının alınması istiqamətində yerləşmə ölkəsi tərəfindən müvafiq tədbirlərin görülməsi hər zaman əhəmiyyət kəsb edir".

Cinayət və cəzadan göründüyü kimi, Azərbaycanın qətiyyəti, İranın ədaləti sayəsində bu gün regionda yaranan yeni geosiyasi düzən iki ölkə arasında daha sıx koordinasiyanı zəruri edir. Hər iki ölkə prezidentlərinin qarşılıqlı hörmətə əsaslanan münasibətləri və konstruktiv əməkdaşlığa üstünlük vermələri xüsusi önəm daşıyır.

Rəhman SALMANLI,
"Azərbaycan"